

NEDERLANDS MUZIEK INSTITUUT

Inleiding

Het Nederlands Muziek Instituut (NMI) stelt zich ten doel het Nederlandse gecomponeerde muzikale erfgoed te verwerven, bewaren, conserveren, ontsluiten en beschikbaar te stellen ten behoeve van onderzoek, onderwijs en muziekbeoefening, zowel voor professionals als voor amateurs, in Nederland en daarbuiten. Het NMI verzamelt systematisch archieven van componisten en uitvoerende musici. In opdracht van de gemeente Den Haag beheert het NMI de gemeentelijke collecties op dit gebied.

Het NMI is sinds 2001 gevestigd in de Koninklijke Bibliotheek en is in 2006 formeel verzelfstandigd van het Gemeentemuseum Den Haag. Behalve de bladmuziekcollecties van Stichting Musica Neerlandica en het Gemeentemuseum Den Haag zijn er vele andere collecties en archieven samengebracht. Na de verzelfstandiging is er tussen het NMI en de gemeente een convenant gesloten voor het beheer van de gemeentelijke collecties. Het instituut is toegankelijk voor bezoekers die zowel ter plaatse als via de website antwoord kunnen krijgen op hun vragen.

Het NMI ontvangt momenteel een structurele subsidie van zowel de gemeente als het Rijk. Aangezien de subsidie van het Rijk dreigt weg te vallen, is het NMI samenwerkingsgesprekken aangegaan met het Haagse Gemeentearchief (HGA). Deze gesprekken bieden uitzicht op een exploitatiemodel waarin de activiteiten van het NMI grotendeels voortgezet kunnen worden met alleen de gemeentelijke subsidie.

De gemeentelijke subsidie bedraagt momenteel € 374.173. Voor de meerjarenbeleidsperiode 2013 – 2016 vraagt het NMI een gemeentelijke subsidie van € 374.173.

Beoordeling

Het Nederlands Muziek Instituut vervult een belangrijke taak in het behoud en de ontsluiting van het Nederlandse muzikale erfgoed. Hoewel ongeveer 60% van de collectie behoort tot de collecties van de gemeente Den Haag en de collectie van Musica Neerlandica voortkomt uit de privécollectie van de violist Willem Noske, voert het NMI onmiskenbaar een nationale taak uit. Dit wordt ook weerspiegeld in het feit dat Musica Neerlandica door de rijksoverheid geplaatst is op de lijst van beschermde collecties onder de Wet tot behoud van cultuurbezit. Het is in de ogen van de Commissie dan ook vanzelfsprekend dat het Rijk een financiële medeverantwoordelijkheid heeft genomen voor het NMI. De Commissie betreurt het zeer dat het Rijk op deze opvatting terugkomt en zich niet langer verantwoordelijk voelt voor het muzikale erfgoed van Nederland en de subsidiëring van het NMI dreigt te stoppen. Dit valt vooral te betreuren omdat het naar alle waarschijnlijkheid niet langer mogelijk zal zijn de collecties binnen het erfgoedcluster naast het Haagse Centraal Station te raadplegen, in nauwe samenhang met de muziekcollecties van de KB.

De Commissie onderkent het belang van het NMI voor het muziekleven, en zij staat dan ook op het

standpunt dat het wegvallen van de rijkssubsidie geen aanleiding mag zijn om de gemeentelijke bijdrage te stoppen, dit op voorwaarde dat de integratie in het HGA inderdaad tot stand komt. De Commissie stelt wel vast dat het NMI de afgelopen jaren onvoldoende naar buiten gericht heeft geopereerd. Daarnaast vraagt zij zich af of er niet meer voortgang had kunnen worden gemaakt bij de ontsluiting van de muziekcollecties. In een tijd waarin kunstinstellingen toch geen misverstand mogen laten bestaan over de rol die zij spelen en het belang daarvan, heeft het NMI zichzelf tekort gedaan en kansen onbenut gelaten om een duidelijk zichtbaar en onverwisselbaar eigen profiel te ontwikkelen. Ook vraagt de Commissie zich af waarom niet eerder is gestreefd naar integratie in een grotere erfgoedorganisatie, alleen al vanwege de mogelijkheid om de relatief hoge overhead te reduceren. De Commissie heeft er begrip voor dat de organisatie zich overvallen voelde door de bezuinigingsplannen van het Rijk, maar is van mening dat sneller actie ondernomen had kunnen worden om de toekomst van het NMI veilig te stellen. De recent gestarte samenwerkingsgesprekken met het HGA hadden in dit stadium concreter kunnen zijn.

Ten aanzien van de uiteindelijk gepresenteerde samenwerkingsplannen merkt de Commissie met genoegen op dat deze uitzicht bieden op een acceptabele oplossing voor beheer en ontsluiting van de NMI-collecties. De kennis van het HGA op het gebied van beheer van papieren collecties en vooral in het digitaal ontsluiten daarvan, kan voor het NMI van grote meerwaarde zijn. In financieel opzicht zijn de plannen echter nog niet helemaal uitgekristalliseerd, met name als het gaat om de incidentele kosten die gemoeid zijn met een verhuizing van de KB naar het HGA. In de ogen van de Commissie zou in een nieuwe situatie de formatie van het NMI verder moeten worden beperkt tot 3 à 3,5 fte. Met een lager subsidiebedrag kan het NMI zich dan inspannen om incidentele middelen te werven voor projecten die leiden tot een snellere ontsluiting van de collecties.

Advies

€ 300.000 reserveren, in afwachting van een nader uitgewerkt plan.